

	Tárgyak: Xaver Kreuz (kőkereszt)
	Intézmény: Budakeszi Helytörténeti Gyűjtemény és Tájház Fő utca 127. 2092 Budakeszi +36 20 5195755
	Gyűjtemények: Épített örökség
	Leltári szám: Szakr_1

Leírás

Építészeti leírás: sárga budai mészkőből készített talapzata eredeti (1862), a keresztet és az azt körülvevő kovácsoltvas kerítést 1990-ben készítették. A kereszt északi oldalán jelenleg egy bronzszínű sorozatgyártott korpusz és INRI felirat függ, fölötte pedig egy Krisztus-fej. A keresztet egy két lépcsőből álló, négyzetes alaprajzú alap emeli ki az utca síkjából, amelynek négy sarkán kerékvetőket helyeztek el. Az északi oldalon márványtáblán olvashatók a fontosabb adatok.

Történet [Siklósi Gyula 1990-ben készített műemléki dokumentációja alapján]: A helyi népnyelvben "Xaver Kreuz"-ként ismert kereszt a Kossuth utca (korábbi nevén Kreuzgasse) és az Erdő utca (Waldgasse) kereszteződésében állt. Elnevezése összefüggésben van a talapzatán még ma is olvasható "XF" monogrammal, amely valószínűleg Xavéri Szent Ferencre, vagyis az ő nevét viselő keresztállítóra utal. Ezen kívül kivehetők (voltak még 1990-ben) a az "IS...M..T" betűk, valamint az alapítás évszáma: 1862. Siklósi Gyula egy 1768-as falualaprajzra hivatkozva állítja, hogy már korábban is állt itt egy kereszt - mellette vonultak el a zarándokok a makkosmáriai búcsújáró templomba. Az eredetileg két lépcsőfokon át megközelíthető keresztet (fotók tanúsága szerint) 1899 táján még fa-, majd 1915-ben már bizonyosan kovácsoltvas kerítés vette körül négyzetes alaprajzú teret határolva. Az eredeti keresztben dél felé néző bádogkorpusz volt. A kereszt a 20. században elpusztult, 1990-ben "a falu lakosságának adományából" újjátották meg. A régi talapzatra új kereszt került, emléktáblát állítottak és kovácsoltvas kerítéssel vették körül a keresztet. A 20. század folyamán a kereszt elpusztult, csak a talapzata maradt meg. 1990-ben Siklósi Gyula kezdeményezésére és tervei alapján "a falu lakosságának adományából, a régi fotókat mintaként felhasználva újjátották fel. A felújított keresztre Keresztes Dóra készített modern, egyedi korpuszt, amelyet valamikor a 2000-es években cseréltek le a ma látható, hagyományos formájú darabra.

Alapadatok

Anyag/ Technika:

Méreték:

Események

Készítés	mikor	1862
	ki	
	hol	Budakeszi Kossuth Lajos utca